

dekes és elgondolkoztató jelenség az a tény, hogy az irodalom hasznos élettartama exponenciális típusú függvény szerepét tölti be.

*
* *

HAZAI MÉRÉS

A fenti módszerrel a Könyvtártudományi és Módszertani Központ Könyvtárosképző Szaktanfolyamának néhány másodéves hallgatója, névszerint Koncz Béláné, Krudy Zsuzsa, László Mária, Molnár Sándorné, Ónodi Irén és Zachara Magda felmérést végzett a kémiai szakirodalom magyarországi avulásáról. A felmérés szerényebb méretekben történt, elsődleges célja az amerikai eredmény hazai kontrollja volt. A vizsgálódás a felezési idő megállapításán túl kiterjedt a hivatkozások nyelv és dokumentumtípusok szerinti megoszlására is.

Az elemzés két magyar kémiai folyóirat, a Magyar Kémikusok Lapja és a Magyar Kémiai Folyóirat 1958-1959. évfolyamának hivatkozásain alapszik.

A vizsgálat eredményét a következőkben foglaljuk össze.

Hivatkozások száma összesen: 5195, ebből az első dekádra eső hivatkozások száma: 3585 (69 %)

Felezési idő: 5,2 év (Nemzetközi adatok: kémia - 8,1, vegyipar 4,8 év.)

Hivatkozások megoszlása nyelv szerint:

angol:	46,6 %	(2426)
német:	23,3 %	(1213)
magyar:	17,5 %	(901)
orosz:	4,9 %	(257)
lengyel:	0,3 %	(20)
cseh:	1,6 %	(84)
francia:	3,1 %	(163)
olasz:	0,6 %	(32)

Megoszlás dokumentumtípusok szerint:

cikk:	82,1 %	(4270)
könyv:	12,9 %	(675)
egyéb:	4,8 %	(250)

A MTA elméleti profilu lapjának, a Magyar Kémiai Folyóiratnak felezési ideje külön: 5,9 év.

Hivatkozások száma összesen: 2300

Megoszlás nyelv szerint:

angol:	41,9 %	(965)
német:	24,6 %	(568)
magyar:	20,3 %	(469)
orosz:	4,6 %	(108)
lengyel:	0,5 %	(13)
cseh:	1,4 %	(33)
francia:	3,3 %	(76)
olasz:	0,9 %	(21)

Megoszlás dokumentumtípusok szerint:

cikk:	85,6 %	(1969)
könyv:	7,9 %	(183)
egyéb:	6,4 %	(48)

A másikonál, a gyakorlatibb profilu Magyar Kémikusok Lapjánál a felezési idő: 4,6 év.

Hivatkozások száma összesen: 2895

Megoszlás nyelv szerint:

angol:	50,4 %	(1461)
német:	22,3 %	(645)
magyar:	14,9 %	(432)
orosz:	5,1 %	(149)
lengyel:	0,2 %	(7)
cseh:	1,7 %	(51)
francia	2,4 %	(87)
olasz:	0,3 %	(11)

Megoszlás dokumentumtipusok szerint:

cikk:	79,0 %	(2301)
könyv:	16,9 %	(492)
egyéb:	3,5 %	(102)

Összehasonlításként egy kiszemelt társadalomtudományi folyóirat, a Századok anyagát is vizsgálták. Itt a felezési időre kapott eredmény: 25 év.

Összeállította és a magyar felmérést irányította Horváth Tibor.

Irodalom

1. The international dictionary of physics and electronics. (A fizika és elektronika nemzetközi szótára). Princeton, New Jersey, Van Nostrand (c. 1956). 406 p.
2. R.E. Burton: Citations in american engineering journals. 1. Chemical engineering. = Amer. Doc. 10. vol. 1959 1. no. 70-73. p. 2. Mechanical engineering. = Amer. Doc. 10. vol. 1959. 2. no. 135-137. p.
3. C.H. Brown: Scientific Serials. Chicago, Association of College and Reference Libraries, 1956.
4. Burton, id. műve.
5. Brown, id. műve, 161. p.
6. Ennek szemléltetését l. J.M. Cork: Radioactivity and nuclear physics (Rádióaktivitás és magfizika) c. művében. New York, Van Nostrand, 1947. 21. p.